

**“SME Pipeline - Creating project pipeline for SME Development,
financed by EU Structural Funds”**

**Παρουσίαση του έργου «SME Pipeline»
Τα αποτελέσματα των ενεργειών που υλοποίησε το ΚΕΠΑ**

Γεώργιος Κόκκας
Project Coordinator

**Το έργο «SME PIPELINE» συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής
Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας & Βουλγαρίας**

Παρουσίαση του έργου «SME PIPELINE»

European Territorial Cooperation Programme
Greece-Bulgaria 2007-2013
INVESTING IN OUR FUTURE

Ιστορικό

- ❑ Η Βόρεια Ελλάδα και η Νότια Βουλγαρία είναι δύο περιοχές της ΕΕ με αρκετές **κοινές αγωνίες, στόχους και οράματα** και **βρίσκονται στην ίδια γειτονιά της Ευρώπης**.
- ❑ Και οι δύο χώρες Ελλάδα και Βουλγαρία υλοποιούν πρόγραμμα ΕΣΠΑ (NSRF), επίσης **εφαρμόζουν περίπου τα ίδια επιχειρησιακά προγράμματα** (πχ ΕΠΑΝ , ΠΕΠ, κλπ).
- ❑ Πολλές βορειοελλαδίτικες επιχειρήσεις τα τελευταία χρόνια έχουν **μεταφέρει** τις παραγωγικές μονάδες τους στην Νότια Βουλγαρία.
- ❑ Και στις δύο χώρες η οικονομική ανάπτυξη **συνδέεται άμεσα** με τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

- ❑ Και οι δύο χώρες έχουν **ικανό παραγωγικό** δυναμικό σε ανθρώπους και επιχειρήσεις που απασχολούνται στους τομείς της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.
- ❑ Η Ελλάδα είναι μέλος της ΕΕ από το 1980 και υλοποιεί **το 4^ο πακέτο χρηματοδότησης**, ενώ η Βουλγαρία έγινε μέλος της ΕΕ το 2007 και υλοποιεί το **1^ο της πακέτο χρηματοδότησης**.

Σκοπός του έργου «SME PIPELINE»

- Η ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων προς όφελος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και της ανάπτυξης έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Ο εν λόγω σκοπός θα επιτευχθεί μέσω του σχεδιασμού επιδοτούμενων προγραμμάτων που θα στοχεύουν στην υλοποίηση βιώσιμων έργων σε σημαντικούς τομείς της Ελληνικής και της Βουλγαρικής οικονομίας.

Στρατηγική του έργου «SME PIPELINE»

Η επίτευξη του στόχου του έργου προϋποθέτει:

- ☐ Να **εισακουσθεί** η γνώμη των επιχειρήσεων για τις ανάγκες που έχουν και για το πώς θα μπορούσαν να διαχειριστούν πιο αποτελεσματικά τα ευρωπαϊκά κονδύλια.
- ☐ Η πληροφόρηση να **«φτάσει»** στους δυνητικούς δικαιούχους των προγραμμάτων.
- ☐ Η γραφειοκρατία να **περιοριστεί** στα απολύτως αναγκαία.
- ☐ Οι σχεδιαζόμενες δράσεις να είναι **σε συμφωνία** με τις εθνικές και ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες.
- ☐ Να **τηρούνται** οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί (καθώς η μη τήρηση τους μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια πόρων).
- ☐ Να δοθούν παραδείγματα **βέλτιστων πρακτικών** (κάντο σωστά όπως ο άλλος).

Φορείς υλοποίησης – Προϋπολογισμός - Χρονοδιάγραμμα

Οι φορείς υλοποίησης-εταίροι του έργου ήταν:

- ❖ Το Κέντρο Επιχειρηματικής & Πολιτιστικής Ανάπτυξης – ΚΕΠΑ (GR)
- ❖ Ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής Βόρειας Ελλάδας – ΣΕΠΒΕ (GR)
- ❖ Η Αναπτυξιακή Εταιρεία LEDA RAZLOG (BG)

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανήλθε σε **€467.700,00**.

Το έργο υλοποιήθηκε στο διάστημα 14/3/2011 – 14/3/2013 απολύτως σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα

Δράσεις που υλοποιήθηκαν στο έργο «SME PIPELINE»

- ✓ Συναντήσεις εταίρων του έργου
- ✓ Καταγραφή και ανταλλαγή καλών πρακτικών σχετικά με επιτυχημένα επενδυτικά έργα, αναπτυξιακά προγράμματα, μεθοδολογίες διαχείρισης προγραμμάτων.
- ✓ Έρευνες πεδίου για τις ανάγκες των ΜΜΕ.
- ✓ Μελέτες για την επίπτωση προηγούμενων αναπτυξιακών δράσεων στην ανάπτυξη των ΜΜΕ.
- ✓ Εκπαιδευτικά σεμινάρια για επιχειρηματίες και στελέχη ΜΜΕ σε καίρια θέματα.
- ✓ Study visits.
- ✓ Ανάπτυξη project portal και www.smepipeline.eu δράσεις προώθησης αποτελεσμάτων έργου.

Creating project pipeline for SME Development,
financed by EU Structural Funds

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

Αρχική

Στόχος

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Ενημερωτικό υλικό

Εκδηλώσεις

Νέα

Επικοινωνία

Υπηρεσίες

**LEDA - LOCAL ECONOMIC
DEVELOPMENT AGENCY -
RAZLOG**

Sme Pipeline

Το έργο **SME Pipeline** αφορά την ενίσχυση και την προώθηση της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία μέσω της αξιοποίησης έργων και προγραμμάτων που αφορούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜε), χρηματοδοτούμενα από Ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους μέσω Επιχειρησιακών Προγραμμάτων όπως το ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, ΕΠ Ψηφιακή σύγκλιση και Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Η Ελλάδα και η Βουλγαρία αποτελούν και οι δύο κράτη-μέλη της ΕΕ τα οποία αντιμετωπίζουν πολλά κοινά θέματα. Επιπλέον είναι γείτονες χώρες, εργάζονται για την επίτευξη των στόχων που τέθηκαν από τη Συνθήκη της Λισαβόνας και υλοποιούν παρόμοια Επιχειρησιακά Προγράμματα. Η Ελλάδα έχει μακρά εμπειρία στην διαχείριση χρηματοδοτούμενων έργων και η Βουλγαρία είναι μια χώρα με προοπτικές για την προσέλκυση επενδύσεων. Εξάλλου είναι γνωστό ότι υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ΜΜε ελληνικών συμφερόντων, που λειτουργούν στη Βουλγαρία, γεγονός που καθιστά την υλοποίηση του έργου χρήσιμη και για τις δύο πλευρές.

Οι εταίροι του έργου, **ΚΕΠΑ, ΣΕΠΒΕ και LEDA**, έχουν συνολική σημαντική εμπειρία η οποία αναμένεται να κεφαλαιοποιηθεί στο παρόν έργο, καθώς έχουν υλοποιήσει συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που αφορούσαν την προώθηση και υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των μελών τους.

- ✓ Συγγραφή οδηγών (κανονισμών) προγραμμάτων για μελλοντικά προγράμματα που στοχεύουν στην:
 - Δημιουργία καινοτόμων βιώσιμων επιχειρήσεων
 - Ανάπτυξη τουρισμού τόσο σε κλασικές όσο και εναλλακτικές μορφές
 - Απορρόφηση εργαλείων ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις
 - Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων (FDI's)
 - Ανάπτυξη της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
 - Ανάπτυξη υποδομών επιχειρηματικότητας (Θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, Τεχνολογικά Πάρκα, κλπ)

- Παροχή κινήτρων σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού (π.χ. άνεργοι, POM, κλπ) με σκοπό την ανάπτυξη βιώσιμης και νόμιμης επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας επιχειρήσεων με εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών

Παρουσίαση των δράσεων που υλοποιήθηκαν από το ΚΕΠΑ και των αποτελεσμάτων τους

Η Ταυτότητα του ΚΕΠΑ

- Αστική μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εταιρεία ιδιωτικού δικαίου, με έδρα τη Θεσσαλονίκη, και από το Μάρτιο του 2011 με γραφείο στις Βρυξέλλες.
- Δημιουργήθηκε το 1991 από το **Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος** και το **Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος**, με σκοπό τη διαχείριση Εθνικών και Κοινοτικών Προγραμμάτων.
- Από το 1993 το ΚΕΠΑ, δραστηριοποιείται ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ) στη διαχείριση και το σχεδιασμό προγραμμάτων και δράσεων πανελλαδικής κυρίως εμβέλειας, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Στο πλαίσιο του ρόλου του ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης Προγραμμάτων το ΚΕΠΑ, έχει αναπτύξει **στρατηγικές θεσμικές συνεργασίες** συμμετέχοντας ως εταίρος σε κατάλληλα κοινοπρακτικά σχήματα (ΑΝΕΜ, ΚΕΠΑ-ΑΝΕΜ, ΕΦΕΠΑΕ, ΕΦΕΠΕ, ΟΕΤΑ, κ.λ.π.).
- Για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 (ΕΣΠΑ) το ΚΕΠΑ συμμετέχει μέσω της ΚΕΠΑ-ΑΝΕΜ στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης του ΕΠΑΝ ΙΙ – **ΕΦΕΠΑΕ**- με γεωγραφική ευθύνη τις Περιφέρειες της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας.
- Μέχρι και σήμερα το ΚΕΠΑ είτε αυτοτελώς είτε μέσω της συμμετοχής του σε κοινοπρακτικά σχήματα έχει διαχειρισθεί με επιτυχία πάνω από **10.000 έργα προϋπολογισμού άνω των 1,5 δις. Ευρώ και αναλογούσας επιχορήγησης 630 εκ. ευρώ.**

- Ο Φορέας έχει πιστοποιηθεί κατά **ISO 9001:2008** στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και στη διαχείριση μεγάλων έργων, καθώς επίσης διαθέτει **πιστοποιητικό διαχειριστικής επάρκειας**, με σκοπό τη δυνατότητα ανάληψης της διαχείρισης προγραμμάτων και δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013.
- Διαθέτει το διαδικτυακό τόπο : **www.e-kepa.gr**
- Το **ανθρώπινο δυναμικό** του ΚΕΠΑ, η **καταξίωσή** του όσο και των εταίρων του στον επιχειρηματικό κόσμο της χώρας του οποίου είναι δημιούργημα, η **συνεργασία** με τα Επιμελητήρια και τους Αναπτυξιακούς Φορείς της χώρας, η **αξιοπιστία** του, και η **έμπρακτη** στήριξή του ΚΕΠΑ στις επιχειρήσεις, καθιστά το **ΚΕΠΑ Σημείο Αναφοράς στην Περιφερειακή Ανάπτυξη.**

ενημερώσου
για την πορεία
του προγράμματος
που σε ενδιαφέρει

μάθε
για τις καινούριες δράσεις
και για ό,τι νέο προκηρύσσεται

από δω, περνάνε όλα!

www.e-kepa.gr

Μπες. Ενημερώσου. Πέτυχε.

κατέβασε
το ενημερωτικό υλικό
που χρειάζεσαι

ρώτα
για όσα αφορούν
τη δική σου περίπτωση

Παρουσίαση των δράσεων που υλοποιήθηκαν από το ΚΕΠΑ και των αποτελεσμάτων τους

- Διοργάνωση **δύο Συναντήσεων Εργασίας** του Έργου με τη συμμετοχή όλων των Εταίρων του Έργου.
- **Ενεργός Συμμετοχή** του ΚΕΠΑ στις υπόλοιπες Συναντήσεις Εργασίας του Έργου.
- Σχεδιασμός και δημοσίευση **καταχωρήσεων και δελτίων τύπου** στον τύπο.
- **Ανάπτυξη κοινής μεθοδολογίας** υλοποίησης δράσεων από όλους τους εταίρους.
- **Εντοπισμός και καταγραφή Καλών Πρακτικών**, επενδυτικών έργων και προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία που συνέβαλαν στην περιφερειακή ανάπτυξη, στην Ελλάδα καθώς και προτάσεις για τη νέα διαχειριστική περίοδο 2014-2020.

Study Visit

- Το ΚΕΠΑ **οργάνωσε ένα study visit** στην Θεσσαλονίκη και **συμμετείχε σε άλλο ένα** στις περιοχές Razlog & Bansko στη Βουλγαρία.
- Στα study visits συμμετείχαν επιχειρηματίες και από τις δύο χώρες.
- Στην επίσκεψη στην Βουλγαρία, από την πρώτη κιόλας στιγμή έγινε **ορατή η πολύ έντονη επενδυτική δραστηριότητα σε τουριστικές υποδομές**, όπου τα τελευταία 10 χρόνια έχουν γίνει πολύ μεγάλες επενδύσεις με επίκεντρο το χιονοδρομικό κέντρο του **Bansko** και του **Pirin Golf Club**.
- Επίσης στις εν λόγω περιοχές υπάρχει ένα σημαντικό **εργοστάσιο προϊόντων υψηλής τεχνολογίας** που παράγει μαγνητικές κεφαλές τις οποίες εξάγει σε όλο τον κόσμο.

Μελέτη Αξιολόγησης του ΕΠΑΝ 2000-2006 (ΕΠΑΝΙ)

Βασικές Διαπιστώσεις

- ❑ Ο στρατηγικός στόχος του ΕΠΑΝ Ι που αποσκοπούσε στην **ενίσχυση** της ποιοτικά προσανατολισμένης ανταγωνιστικότητας μέσω **τόνωσης** της επιχειρηματικότητας και εξορθολογισμού και **απλοποίησης** του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, επετεύχθη δια των εκροών και αποτελεσμάτων που αναλύονται σε όλες τις σχετικές μελέτες αξιολόγησης του.
- ❑ Το παράδοξο σε σχέση με το προηγούμενο συμπέρασμα :
Η συνεχής πτώση της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη

- Θέση ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας

2004 : **48^η** θέση

2011 : **90^η** θέση κοντά σε χώρες όπως η Αλγερία, η Αρμενία, η Γεωργία, ο Λίβανος,

2012 : **96^η** θέση (σε σύνολο 144 χωρών)), πιο κάτω ακόμη και από την ΠΓΔΜ και το Βιετνάμ.

Επίπτωση : περαιτέρω επιδείνωση της οικονομίας, μείωση του εισοδήματος των πολιτών , υποβάθμιση του επιπέδου ζωής τους.

Συμπέρασμα :

Η αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων, η οποία εξ ορισμού αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, είτε δεν σχεδιάστηκε σωστά είτε δεν απέδωσε τα αναμενόμενα

❑ Το ΕΠΑΝ δεν αντέστρεψε όλες τις διαρθρωτικές αδυναμίες (π.χ. η επίδραση της ισοτιμίας του Ευρώ (σε μια παραγωγική δομή όπου ο παράγων κόστος ήταν σημαντικός), η ιστορικά εδραιωμένη ισχυρή ανταγωνιστική θέση άλλων εταίρων της στις ενδοκοινοτικές ανταλλαγές και η ένταξη στην Ένωση νέων χωρών – μελών με παραπλήσια με την ελληνική παραγωγική δομή αλλά και εγγενή πλεονεκτήματα κόστους και εγγύτητας σε σημαντικές αγορές) , όμως αυτός δεν ήταν ο σκοπός του προγράμματος

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το ΕΠΑΝ πέτυχε πολλούς επιμέρους στόχους που είχε θέσει, αλλά η συνολική του επίδραση στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας είναι αμφίβολη.

Έρευνες Πεδίου

Το ΚΕΠΑ διοργάνωσε έρευνα πεδίου στην οποία συμμετείχαν **101 επιχειρήσεις** (κατά κανόνα Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις) από τη Βόρεια Ελλάδα, για να καταγράψει τις **ανάγκες** τους που θα μπορούσαν να καλυφθούν από μελλοντικά προγράμματα με τη συγχρηματοδότηση των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ. Επίσης στόχος της έρευνας ήταν η **αποτύπωση** της άποψης των επιχειρήσεων σχετικά με τις διαχειριστικές διαδικασίες που διέπουν τα επιδοτούμενα προγράμματα.

Στην **έρευνα** συμμετείχαν επιχειρήσεις από τους τομείς της μεταποίησης τροφίμων, της παραγωγής δομικών υλικών, της πληροφορικής και των ξενοδοχείων.

Αποτελέσματα έρευνας για τις ανάγκες επιχειρήσεων(1/2)

ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1 (πολύ σημαντικό)	2 (αρκετά σημαντικό)	3 (δευτερεύουσας σημασίας)	4 (αδιάφορο)
Κτιριακά / εγκαταστάσεις / διαμορφώσεις εσωτερικών & εξωτερικών χώρων	35%	29%	15%	20%
Παραγωγικός εξοπλισμός / εξοπλισμός για την παροχή υπηρεσιών	66%	15%	10%	10%
Λοιπό υποστηρικτικό εξοπλισμό: πχ εξοπλισμό ποιοτικού ελέγχου, έρευνας και ανάπτυξης, κλπ	24%	25%	16%	35%
Μεταφορικά μέσα	25%	16%	27%	32%
Έπιπλα και γραφεία	8%	13%	44%	35%
Πληροφορική (hardware, software, υπηρεσίες)	40%	30%	10%	20%
Web-site / portal / e-shop	27%	27%	18%	28%

Αποτελέσματα έρευνας για τις ανάγκες επιχειρήσεων(2/2)

ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1 (πολύ σημαντικό)	2 (αρκετά σημαντικό)	3 (δευτερεύουσας σημασίας)	4 (αδιάφορο)
Κτιριακά / εγκαταστάσεις / διαμορφώσεις εσωτερικών & εξωτερικών χώρων	35%	29%	15%	20%
Παραγωγικό εξοπλισμό / εξοπλισμό για την παροχή υπηρεσιών	66%	15%	10%	10%
Λοιπό υποστηρικτικό εξοπλισμό: πχ εξοπλισμό ποιοτικού ελέγχου, έρευνας και ανάπτυξης, κλπ	24%	25%	16%	35%
Μεταφορικά μέσα	25%	16%	27%	32%
Έπιπλα και γραφεία	8%	13%	44%	35%
Πληροφορική (hardware, software, υπηρεσίες)	40%	30%	10%	20%
Web-site / portal / e-shop	27%	27%	18%	28%

Αποτελέσματα έρευνας για τα προβλήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Τα προβλήματα των ΜμΕ κατηγοριοποιούνται ως εξής:

✓ Γενικότερα προβλήματα

- Έλλειψη σταθερού οικονομικού περιβάλλοντος που περιορίζει τις ευκαιρίες για επενδύσεις και ανάπτυξη.
- Υψηλή φορολογία και έλλειψη ενός σταθερού νομοθετικού και φορολογικού πλαισίου.
- Μείωση αγοραστικής δύναμης καταναλωτών και κατά συνέπεια σημαντική πτώση πωλήσεων.
- Γενικότερες δυσκολίες στις εισαγωγές προϊόντων και υλικών λόγω καχυποψίας προς οικονομικό περιβάλλον της χώρας.

✓ Προβλήματα που σχετίζονται με το δημόσιο τομέα

- Γραφειοκρατία σε δημόσιες υπηρεσίες.
- Γραφειοκρατία και δημιουργία υποχρεώσεων από επιδοτούμενα προγράμματα.
- Καθυστερήσεις στη λήψη επιδοτήσεων.
- Έλλειψη διαφάνειας..

✓ Προβλήματα που σχετίζονται με τις εξαγωγές

- Εγγυήσεις που ζητούνται από επιχειρήσεις του εξωτερικού.
- Υψηλά έξοδα προβολής διαφήμισης στο εξωτερικό.
- Ανταγωνιστικά κράτη επιδοτούν τις εξαγωγές και δε μπορούν να τα ανταγωνιστούν.
- Προβλήματα με τις ασφάλειες πιστώσεων
- Χαμηλό περιθώριο κέρδους από τις εξαγωγές.
- Μη έγκαιρη επιστροφή Φ.Π.Α. εξαγωγών.

✓ Χρηματοοικονομικά προβλήματα

- Σημαντικά προβλήματα ρευστότητας.
- Αδυναμία εξεύρεσης πόρων χρηματοδότησης και ακριβός δανεισμός .
- Αδυναμία είσπραξης οφειλών από δημόσιους φορείς.
- Αύξηση επισφαλών απαιτήσεων.
- Υψηλά κόστη για ενοίκια.
- Προβλήματα με τις ασφάλειες πιστώσεων.
- Υψηλά λειτουργικά έξοδα.

✓ Ανθρώπινο Δυναμικό

- Υψηλά κόστη μισθοδοσίας.
- Αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένου προσωπικού.

Γενικά Συμπεράσματα Μελέτης

- ❖ Κοινός παρονομαστής για τις επιχειρήσεις των τεσσάρων κλάδων που εξετάστηκαν στην παρούσα έρευνα, είναι τα **προβλήματα ρευστότητας** που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις λόγω της οικονομικής κρίσης.
- ❖ Η **αδυναμία** χρηματοδότησης, η **πτώση** των πωλήσεων, η **αύξηση** των επισφαλών απαιτήσεων και η γενικότερη **έλλειψη** σταθερότητας είναι τα προβλήματα τα οποία διατύπωσε η μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα.
- ❖ Στους επιμέρους κλάδους, καταγράφηκαν προβλήματα όπως η **πτώση** της οικοδομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με τον κλάδο των δομικών υλικών, η **περιορισμένη προβολή** σε τοπικό επίπεδο για τον κλάδο των ξενοδοχείων, η **καθυστέρηση πληρωμών** από δημόσιους φορείς τόσο για τον κλάδο της πληροφορικής, όσο και των δομικών υλικών.

Γενικά συμπεράσματα πρωτογενούς έρευνας για τις προτάσεις των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

- Οι επιχειρήσεις στο σύνολό τους ζητούν **απλούστευση** των διαδικασιών, **μείωση** του χρόνου αναμονής για την καταβολή της επιδότησης, **διαφάνεια**, **ταχύτερες διαδικασίες**, **λιγότερη γραφειοκρατία**, **μείωση** δικαιολογητικών, **αλλαγή** στον τρόπο της προκαταβολής, περισσότερη **ευελιξία** για την ολοκλήρωση του προγράμματος, **περισσότερες** επιλογές και γενικότερα **μεγαλύτερη** προσαρμογή των προγραμμάτων στις ανάγκες της εποχής.
- Στο σύνολό τους οι επιχειρήσεις θεωρούν **εξαιρετικά γραφειοκρατικό** το πλαίσιο των επιδοτούμενων προγραμμάτων και προτείνουν την αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών από τους φορείς διαχείρισης. Ζητούν **αλλαγή** στον τρόπο καταβολής της προκαταβολής και προτείνουν να γίνεται **χωρίς να απαιτείται εγγυητική επιστολή** για ολόκληρο το ποσό της καταβολής.

- Αρκετές επιχειρήσεις προτείνουν **περισσότερο χρόνο** υλοποίησης και **μεγαλύτερη ευελιξία** στην ολοκλήρωση του προγράμματος. Ζητούν να **μειώνεται πιο εύκολα** ο προϋπολογισμός της επένδυσης και να προσαρμόζεται στις συνθήκες τις αγοράς έτσι ώστε να υλοποιείται ένα βασικό μέρος της επένδυσης.
- Προτείνεται επίσης η υλοποίηση σε **περισσότερα και μικρότερα** στάδια με περισσότερες καταβολές έτσι ώστε να μη δεσμεύονται πόροι της επιχείρησης.
- Οι επιχειρήσεις ζητούν **μεγαλύτερη ελαστικότητα** στις απαιτήσεις που αφορούν στις ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) καθώς και στις πωλήσεις και την κερδοφορία των προηγούμενων ετών λόγω της οικονομικής κρίσης.
- Προτείνεται η **μείωση κατά το δυνατό των δεσμεύσεων** που δημιουργεί η συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας